

VELFÆRDSMINISTERIET

Departementet

Holmens Kanal 22
1060 København K

Tlf. 3392 9300

Fax. 3393 2518

E-mail sm@sm.dk

MMA/ J.nr. 2008-31

Folketingets Socialudvalg

Dato: 9. januar 2008

Under henvisning til Folketingets Socialudvalgs brev af 21. december 2007 følger hermed velfærdsministerens endelige svar på spørgsmål nr. 80 (SOU Alm. del).

Spørgsmål nr. 80:

”Ministeren bedes kommentere hvert af de vedlagte forslag fra Socialfaglig Branche, herunder komme med en vurdering af, om forslagene kan forbedre forholdene for udsatte børn og unge.”

Svar:

Socialfaglig Branche har udarbejdet 10 bud på en god politik over for udsatte og anbragte børn og unge. Jeg er blevet bedt om at forholde mig til hvert enkelt af budene, hvilket jeg gør nedenfor.

1. Børn og unge skal have netop den støtte, der er nødvendig for, at den enkelte kan få et ordentligt liv. Og de skal tages alvorligt og inddrages i drøftelserne om støtten.

Jeg er enig i, at indsatsen overfor udsatte børn og unge altid skal ske med udgangspunkt i det enkelte barns eller den unges situation og vilkår. Ligeledes fremgår det af formålsbestemmelsen i serviceloven, at støtten altid skal ydes til barnet eller den unges bedste. Ligesom barnets eller den unges synspunkter altid skal inddrages og tillægges vægt. Det er således i strid med serviceloven, hvis en kommune undlader at hjælpe et barn med behov for særlig støtte af hensyn til kommunens økonomi.

2. Udsatte børn og unge skal have tryghed, ro og stabilitet, og de skal i opvæksten og senere i livet sikres et ordentligt netværk.

Hensigten med den indsats, vi tilbyder udsatte børn og unge er selvfølgelig at give dem den tryghed, ro og stabilitet, som deres familier af forskellige grunde ikke har været i stand til at give dem. Desværre ved vi, at anbringelser - særligt af teenagere - ikke altid fører til den stabilitet, der var hensigten. En del anbringelser bryder sammen, inden der er gået et år.

Derfor er der behov for, at viften af indsatsmuligheder overfor udsatte børn og unge styrkes. For at skabe en større vifte af tilbud, har vi for satspuljemidler bl.a. understøttet udbredelsen af behandlingsprogrammer som Multi-systemisk Terapi (MST) og Parent Management Training (PMT), som der er gode resultater med i andre lande. Derudover har vi med anbringelsesreformen haft det mål at fremme anbringelser indenfor netværket, da forskningen viser, at disse anbringelser bryder sammen langt sjældnere end andre anbringelser. Det er naturligvis vigtigt, at indsatsen overfor udsatte børn og unge ikke indsnævres til nogle få på forhånd fastlagte metoder, men vi skal sikre, at der findes en række forskelligartede tilbud, så man ud fra den konkrete sag kan gøre den rette indsats.

Et af de områder, der skal diskuteres politisk i nær fremtid er spørgsmålet om brugen af adoption og muligheden for opretholdelse af anbringelser. Forligskredsen bag anbringelsesreformen har således besluttet, at disse spørgsmål skal belyses forskningsmæssigt for at skabe et bedre udgangspunkt for eventuelle politiske beslutninger. Derfor har SFI udarbejdet en forskningsoversigt, der offentliggøres den 23. januar 2008. Her har man analyseret den forskning, der findes internationalt om adoption som indsats og blandt andet undersøgt, hvorvidt adoption giver større stabilitet end anbringelse. Jeg vil kort efter, at rapporten er offentliggjort, indkalde forligspartierne til en drøftelse af rapportens resultater og diskussion af, hvordan resultaterne kan inddrages i en forbedring af indsatsmulighederne.

3. Forældre, der har behov for hjælp til at give børn og unge et godt liv, skal støttes. Og lovgivning, der påvirker forældrenes mulighed for at løfte forældreopgaven, skal medtænkes i forhold til børnene/de unge.

Den bedste måde vi kan hjælpe de svageste grupper på, er at give personer i disse grupper mulighed for et liv med arbejde og uddannelse. Regeringens aktivlinje kører derfor også i to spor, nemlig for det første at give de svageste grupper hjælp til at forbedre og udnytte egne muligheder og for det andet at sikre et økonomisk incitament til at komme i arbejde. Beskæftigelse og uddannelse kan give hele familien et løft og vil derfor også være til gavn for børnene. Samtidig skal det påpeges, at der ikke nødvendigvis er en sammenhæng mellem det at have en lav indtægt og det at have lav forældreevne. Det kan f.eks. nævnes, at en tredjedel af lavindkomstgruppen udgøres af studerende og yderligere knap 10 pct. er selvstændige (2004-tal).

4. Der skal være "varme hænder" nok til at skabe inddragelse, ro og kontinuitet.

Det er vigtigt, at der er sammenhæng og kontinuitet i den indsats, kommunerne gør over for udsatte børn og unge. Kommunerne har flere redskaber til at fremme dette. Et redskab kan være, at der tilbydes en fast kontaktperson til den enkelte familie, ligesom det foreslås i oplægget fra Socialfaglig Branche. Der findes også andre muligheder som f.eks. anvendelse af netværksanbringelse, hvor barnet anbringes hos en person, som barnet kender i forvejen.

Det er ikke meningsfuldt, at der fra statslig side sættes grænser for, hvor mange sager en børnesagsbehandler i en kommune må have. Dette skyldes bl.a., at det er meget forskelligt, hvor omfangsrig en børnesag er. Derfor er det simpelthen svært at fastsætte en national grænse. En undersøgelse fra Ankestyrelsen har således også vist, at der ikke er nogen entydig sammenhæng mellem den enkelte sagsbehandlers antal af sager og antallet af fejl i kommunens sager.

5. Et bedre forebyggende arbejde i en sammenhængende politik.

Hensigten med kommunalreformen er blandt andet at skabe større sammenhæng mellem sektorerne i kommunerne. På børneområdet betyder det, at kommunerne nu har bedre mulighed for at sikre en sammenhængende indsats, hvor alle relevante sektorer på børneområdet - sundhedsplejerske, daginstitution, skole mv. - kan inddrages. Dermed styrkes muligheden for et solidt forebyggende arbejde, men også muligheden for at gøre en tidlig indsats overfor det enkelte barn, inden problemerne har nået at vokse sig for store. Samtidig styrkes muligheden for at sikre en helhedsorienteret indsats overfor de udsatte børn og unge, der har en børnesag i kommunen. Den helhedsorienterede og sammenhængende indsats i kommunerne understøttes også af kravet om, at kommunerne skal udarbejde en sammenhængende børnepolitik. Dette krav skal sikre sammenhæng mellem det generelle og forebyggende arbejde og den målrettede indsats i kommunerne.

6. Bedre rettigheder til børn, unge og forældre for at sikre stabilitet og ro i anbringelser.

At et udsat barn eller en ung høres og inddrages mest muligt i indsatsforløbet er meget væsentligt. Men vi skal være opmærksomme på, at udsatte børn og unge kan blive pålagt et for stort ansvar og blive sat i nogle svære dilemmaer, hvis de selv skal beslutte en række forhold. Der mener jeg, at man i stedet skal holde fokus på inddragelse af barnet eller den unge, sådan som der lægges op til i serviceloven, og at det fortsat skal være den kommunale myndighed, der træffer de endelige beslutninger.

Styrkelse af ordningen med efterværn til tidligere anbragte unge er et område, som jeg arbejder på. Som en del af regeringens udspil *Lige muligheder* foreslås et forsøg, hvor alle tidligere anbragte gives ret til støtte efter anbringelsen. De unge skal blandt andet støttes i at gennemføre en uddannelse og håndtere en selvstændig livsførelse. Jeg vil selvfølgelig følge erfaringerne fra dette forsøg nøje og i øvrigt løbende overveje, om der er behov for at ændre reglerne.

7. Gode og stabile anbringelser på børnenes og de unges betingelser.

Kommunerne spiller en vigtig rolle, hvad angår at sikre stabilitet og forebygge konflikter i anbringelser af børn og unge. Således lægges der i serviceloven op til, at kommunen påtager sig en rolle som mægler, hvis der opstår konflikter, eller hvis et anbringelsesforløb er i krise. Den rolle mener jeg, at det er vigtigt, at kommunen påtager sig, for at mindske sammenbrud i anbringelserne og sikre tryghed og stabilitet for det enkelte barn eller den unge.

Samtidig er det vigtigt, at plejeforældrene er godt klædt på til at varetage deres opgave. Her vil jeg arbejde på at hæve de nuværende minimumskrav til deres kursusforløb.

I forhold til sagsbehandlerens tilsyn med det anbragte barn eller den unge, vil jeg gerne understrege, at kommunerne har pligt til at besøge barnet efter behov. Besøgene skal aflægges mindst en gang årligt, men såfremt der er behov for at besøge et barn oftere, skal dette gøres. Derfor finder jeg det ikke nødvendigt at ændre reglerne omkring dette.

8. Kommunerne skal sikre døgninstitutionerne.

Med kommunalreformen har kommunerne fået mulighed for at skabe et fintmasket net af tilbud til udsatte familier ud fra de behov, der er i den enkelte kommune. Det er i kommunernes interesse at udarbejde en vifte af forskelligartede tilbud, som kan dække de specialer, der efterspørges. Her er det oplagt, at en sådan vifte både indeholder døgninstitutioner og forskellige ambulante behandlingstilbud.

9. Forsøg med ”frit valg” for børn og unge.

Også i spørgsmål om valg af indsatsform og anbringelsessted mener jeg, at det er mest hensigtsmæssigt, at den kommunale myndighed træffer de endelige beslutninger, men selvfølgelig under hensyntagen til barnet eller den unge og de ønsker og behov, som barnet eller den unge giver udtryk for. Som nævnt under ad. 6 er det af meget væsentlig betydning, at det enkelte barn eller den unge inddrages mest muligt i behandlingen af personens egen sag.

10. En børneombudsmand skal være med til at sikre børnenes rettigheder.

Hvad angår det sidste bud om nedsættelse af en børneombudsmand, så er min holdning den, at den ordening vi har i dag, hvor den nuværende ombudsmand har kompetence til at tage børnesager i kommunen op, er tilstræk-

kelig. Derudover vil jeg gerne fremhæve, at vi i Danmark har Børnerådet, der på det mere generelle plan arbejder på at fremme børns rettigheder.

Karen Jespersen

/ Charlotte Søderlund